

El príncep Maragall

Manuel Vázquez Montalbán

Qualsevol que hagi fet salts de goig sense treure's l'abric haurà comprovat la dificultat de l'exercici. Maragall va dirigir el procés preolímpic envoltat de moltíssims entusiasmes i d'algunes incomprendions, entre elles, la meua. És fatalitat que la història de les ciutats siguin elles mateixes, tal com són, resultants de tots els passats que les han fetes físicament possibles i, en canvi, les crítiques i alternatives al desenvolupament real es converteixin en carn d'hemeroteca. L'Olimpíada barcelonina va ser un èxit emocional col·lectiu i com a resultat va quedar una ciutat maca, una mica teatral, a manera de bell escenari pal·ladià a l'espera que es representessin obres importants. No sempre s'aconsegueixen. Veurem què passa amb el Fòrum de les Cultures.

Ara Maragall es presenta com a candidat a la presidència de la Generalitat i és alguna cosa més que un candidat circumstancial segons la correlació de forces internes del PSC. Maragall va guanyar les autonòmiques anteriors si ens atenim al nombre de vots -no d'escons- obtinguts i, a més a més, és un candidat patrimonial per la seva gestió com a príncep municipal i com a representant d'una promoció de la cultura de la resistència recuperada a la Universitat de Barcelona en el trànsit dels anys 50 als 60. Des de la NEU (Nova Esquerra Universitària) al PSC i Ciutadans pel Canvi, passant pel FOC i el seu activisme com a economista crític, Maragall pot representar milers de coreligionaris, socialistes o no, en l'obstinada Reconstrucció de la Raó Democràtica que ens va ocupar des del 1939 fins al 1978.

Recordo que quan va acabar la seva gestió com a alcalde li vaig dedicar a *El País* un article titulat *El príncep i l'arquitecte*, on, entre altres coses, deia: "L'alcalde Maragall deixa dues ciutats, la ciutat fotogràfica molt ampliada, amb l'afegitó importantíssim de la socialització del mar, el gran èxit progressista de la seva trajectòria. Però aquí està la Barcelona del desenvolupisme porciolista que un arquitecte del príncep, Oriol Bohigas, proposava derruir a la seva joventut i que no hi ha hagut cap més remei que metabolitzar amb menys pressupost que el que hauria de tenir, perquè bona part de les energies de canvi s'han aplicat a millorar la fotografia de la ciutat fotogràfica".

Ja pertany a la saviesa convencional universal que Barcelona és un exemple de ciutat que ha conservat l'equilibri entre tradició i revolució, sense perdre dimensions humanes, "sembrada d'humanitat" per utilitzar la connotació que Pla va aplicar al seu Empordà. Ara espera a Maragall el desafiament de fer el mateix amb Catalunya, on, junt amb els evidents èxits de l'era Pujol, s'aprecien a vegades indignants insuficiències conseqüència de la inexistència d'una autèntica planificació racional del territori i la manca d'una mirada més ecològica que negociant sobre el país. Cal donar una volta per la immediata França per comprovar què vol dir estimar un país i convertir aquest amor en geografia.

Més noucentista que modernista, el príncep Maragall ens ha sortit una mica dèspota il·lustrat, mal menor, perquè hi ha dèspotes escassament il·lustrats, com el senyor Aznar, que arriben a convertir-se en perillosos cabdills civils. Fill de l'esperit de la resistència antifranquista, ideològicament eclèctic i harmònic sota consell d'alguns dels seus arquitectes, Maragall apareix com una mirada necessària per comprovar què és aquest país un cop despujolitzat i quin projecte nacional pot sortir d'un possible intel·lectual orgànic

col·lectiu format per quasi totes les esquerres catalanes. Entre la seguretat i la incertitud, Maragall és un aspirant amb contrastos, però l'únic candidat que pot encapçalar una real alternativa de projecte de país, recolzat pel cor de les forces progressistes catalanes. Sota la influència del *federalisme* maragallià, el PSOE de Rodríguez Zapatero sembla allunyar-se de les proximitats del sepulcre del Cid on l'havia portat el seguiment de la política nacional-catòlica del PP, que tracta de tornar a convertir Espanya en una potència de l'Eix, de l'Eix atlàntic, s'entén.

Retirat Núñez, vençut el nuñisme, retirat Pujol, queda per comprovar si Maragall està en condicions de vèncer els hereus del pujolisme. Núñez i Pujol s'havien convertit en malsons visuals i tots dos coincidents en perversions sintàctiques torturadores. Núñez quasi mai construïa oracions compostes i Pujol, prepotent, no les acabava perquè era suficient que ell i només ell entengués el que volia dir. Si Maragall arriba a president serà com si ho aconseguís tota una promoció que en plena edat de la innocència van descobrir que el món no estava ben fet. En contra del que havia afirmat un altre Maragall, el senyor Joan, el poeta autor de *La vaca cega*, corregit per Pere Quart amb la seva *La vaca de la mala llet*, sens dubte un poema més pròxim a la sensibilitat de Pasqual Maragall que el del seu avi. Amb tots els respectes.

Publicat al diari AVUI, el 18 d'octubre de 2003